

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.5.14>

УДК 351:330

I. I. Яремко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9772-6817>

Т. Ю. Чернецька,

аспірант кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1040-9734>

А. І. Шафран,

аспірант кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-7051-117X>

ПАРТНЕРСТВО МІЖ ДЕРЖАВНИМ ТА ПРИВАТНИМИ СЕКТОРАМИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

I. Yaremko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Administrative and Financial Management, Institute of Administration, Public Administration and Professional Development, Lviv Polytechnic National University

T. Chernetska,

Postgraduate student of the Department of Administrative and Financial Management, Institute of Administration, Public Administration and Professional Development, Lviv Polytechnic National University

A. Shafran

Postgraduate student of the Department of Administrative and Financial Management, Institute of Administration, Public Administration and Professional Development, Lviv Polytechnic National University

PARTNERSHIP BETWEEN PUBLIC AND PRIVATE SECTORS: OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS FOR ECONOMIC DEVELOPMENT

Державно-приватне партнерство (ДПП) стає все більш поширеною моделлю співпраці між державним і приватним секторами для реалізації проєктів, що мають суспільне значення. Ця модель пропонує низку потенційних переваг для економічного розвитку, включаючи збільшення інвестицій оскільки ДПП може залучати приватні капітали до проєктів, які традиційно фінансувалися б за рахунок державних коштів. Це може призвести до збільшення загального обсягу інвестицій в економіку та стимулювати економічне зростання. Приватний сектор часто може керувати проєктами більш ефективно, ніж державний сектор, завдяки кращим стимулам та досвіду. Це може призвести до зниження витрат та покращення якості послуг. Завдяки державно-приватному партнерству приватний сектор може привнести нові ідеї та технології в проєкти ДПП, що може призвести до підвищення продуктивності та конкурентоспроможності.

ДПП може розподіляти ризики, пов'язані з проєктом, між державним і приватним секторами, що може зробити проєкти більш привабливими для інвесторів. Однак важливо зазначити, що ДПП також має певні обмеження, які слід враховувати на високі початкові витрати на розробку та впровадження проєктів, що може відлякати деяких потенційних учасників. Проєкти ДПП можуть бути складними для структурування та реалізації, що може призвести до затримок та перевитрат коштів. Через відсутність прозорості у процесі практичної реалізації проєктів можуть виникати проблеми із підзвітністю та корупцією. Існує ризик того, що приватні партнери можуть експлуатувати державні органи або громадян, якщо не вжити належних запобіжних заходів.

У роботі підкреслено цінність інструментів для стимулювання економічного розвитку, але важливо ретельно зважити його потенційні переваги та обмеження перед тим, як розпочинати будь-який проєкт. На думку автора, уряди повинні створювати сприятливе середовище для ДПП, яке включає чітке законодавство, прозорі процедури та сильні інституції. Важливо також забезпечити, щоб проєкти ДПП відповідали потребам громадськості та розроблялися з урахуванням їхніх інтересів.

Public-private partnerships (PPPs) are becoming an increasingly common model of cooperation between the public and private sectors to implement projects of public importance. This model offers a number of potential benefits for economic development, including increased investment as PPPs can attract private capital to

projects that would traditionally be financed by public funds. This can lead to an increase in total investment in the economy and stimulate economic growth. The private sector can often manage projects more effectively than the public sector due to better incentives and experience. This can lead to lower costs and improved service quality. Through public-private partnerships, the private sector can bring new ideas and technologies to PPP projects, which can lead to improved productivity and competitiveness.

PPPs can spread project-related risks between the public and private sectors, which can make projects more attractive to investors. However, it is important to note that PPPs also have certain limitations, which should be considered in terms of high initial costs for project development and implementation, which may deter some potential participants. PPP projects can be complex to structure and implement, which can lead to delays and cost overruns. Due to the lack of transparency in the process of practical implementation of projects, problems with accountability and corruption may arise. There is a risk that private partners may exploit government bodies or citizens if proper precautions are not taken.

The author's work highlights the value of tools for stimulating economic development, but it is important to carefully weigh their potential benefits and limitations before embarking on any project. According to the author, governments should create an enabling environment for PPPs that includes clear legislation, transparent procedures and strong institutions. It is also important to ensure that PPP projects meet the needs of the public and are designed with their interests in mind.

Ключові слова: *Державно-приватне партнерство, економічний розвиток, інфраструктура, інвестиції, інновації, корупція, малий та середній бізнес.*

Keywords: *Public-private partnership, economic development, infrastructure, investment, innovation, corruption, small and medium business.*

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Державно-приватне партнерство (ДПП) стає все більш поширеною моделлю співпраці між урядами та приватним сектором для реалізації проєктів інфраструктури та надання послуг. Це система, яка діє на основі важливих ключових моментів, що її визначають як: об'єднання своїх ресурсів та знань для досягнення спільної мети (фінансування, інфраструктури,

експертизи та людських ресурсів); розподіл ризиків, відповідальності та винагород між державним та приватним партнерами; створення або модернізація інфраструктури та реалізації проєктів інфраструктури, таких як дороги, мости, будівлі, електростанції тощо). Для державного сектору це може включати покращену інфраструктуру та послуги, а для приватного сектору - можливість отримати прибуток від інвестицій. Механізми державно-приватного партнерства можуть стати потужним інструментом для стимулювання економічного зростання та покращення інфраструктури. Однак важливо ретельно планувати та реалізовувати ці проєкти, щоб гарантувати, що вони приносять користь як державному, так і приватному секторам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій аналіз останніх досліджень і публікацій. Досвід як розвинених, так і країн, що розвиваються, підтверджує, що проєкти у сфері ДПП можуть слугувати потужним інструментом для стимулювання економічного зростання, особливо в несприятливих умовах. Державно-приватне партнерство (ДПП) стало важливою темою досліджень українських та зарубіжних науковців. В Україні дослідження ДПП зосереджені на декількох ключових напрямках: концептуальні засади ДПП, його типи та моделі, а також переваги та недоліки порівняно з традиційними методами державного фінансування; правові аспекти ДПП, що охоплює законодавчу базу ДПП в Україні, а також міжнародний досвід у цій сфері; практика реалізації проєктів ДПП, де аналізуються успішні та невдалі зростання, зайнятість, державні фінанси та інші соціально-економічні показники. Єфименко Т.І., Павлюк К.В., Черевиков Є.Л. Державно-приватне партнерство в контексті державного регулювання економіки [1, с. 372] досліджують теоретичні та практичні аспекти ДПП в Україні, а також аналізують роль держави у регулюванні цієї сфери. Лебедь Т., Запатріна І. Державно-приватне партнерство: теорія та практика в Україні [2, с. 52] вивчають теоретичні основи ДПП, його правові аспекти та практику реалізації проєктів в Україні. Оніщук О.В. Державно-приватне партнерство: проблеми та перспективи розвитку в Україні: досліджує проблеми, з якими стикається ДПП в Україні, а також пропонує шляхи

їх вирішення. Шевченко О.М. Фінансово-кредитний механізм державно-приватного партнерства. У цій роботі автор аналізує фінансові та кредитні аспекти ДПП в Україні. Усі ці дослідження дають цінне розуміння цієї важливої теми та можуть бути корисними для розробки політики та практики ДПП в Україні.

Мета роботи — проаналізувати можливості та обмеження партнерства між державним та приватним секторами за для стимулювання економічного розвитку. Для реалізації поставленої мети необхідно досягти наступних цілей:

- дослідити теоретичні основи ДПП та їх роль у стимулюванні економічного зростання.
- ідентифікувати ключові фактори успіху ДПП на основі аналізу кращих практик з різних країн.
- проаналізувати потенційні ризики та обмеження ДПП та запропонувати стратегії їх пом'якшення.
- розробити практичні рекомендації для урядів та приватного сектору щодо ефективного формування та реалізації ДПП, адаптованих до конкретного контексту країни.

Виклад основного матеріалу. Огляд останніх публікацій про ДПП демонструє, що дослідники по-різному тлумачать це поняття. Деякі дослідники розглядають ДПП як систему співпраці між приватним сектором, підприємствами, організаціями бізнесу та державними установами. Ця співпраця спрямована на досягнення спільних економічних цілей та вирішення актуальних соціально-економічних проблем. Інші дослідники сприймають ДПП як інструмент фінансування проєктів, які мають суспільне значення. Завдяки ДПП можна залучити приватні кошти до проєктів, які традиційно фінансуються з державного бюджету [3, с. 1311]. Частина науковців описують ДПП як модель управління, яка передбачає спільну участь держави та приватного сектору в управлінні проєктами та програмами. Завдяки ДПП можна стимулювати інвестиції, створювати робочі місця та підвищувати конкурентоспроможність економіки.

У Європейському Союзі (ЄС) державно-приватне партнерство (ДПП) відіграє важливу роль у фінансуванні інфраструктурних проєктів та наданні послуг [4]. ДПП в ЄС ґрунтується на принципах: ДПП має бути вигідним як для державного, так і для приватного сектору; справедливий розподіл ризиків і вигод; прозорість; конкуренція. Європейська Комісія відіграє важливу роль у сприянні розвитку ДПП в ЄС. Саме тому видала низку рекомендацій та керівних документів з питань ДПП, а також надає фінансування проєктів ДПП [6]. Серед яскравих прикладів використання ДПП в ЄС можна назвати:

- ДПП використовується для фінансування будівництва та експлуатації автомагістралей, залізниць, аеропортів та портів, експлуатації електростанцій, електромереж та інших енергетичних об'єктів;
- для фінансування будівництва та експлуатації шкіл, лікарень, тюрем та інших соціальних об'єктів.

У 2017 році в Європі обсяг інвестицій в проєкти державно-приватного партнерства (ДПП) склав 14,4 мільярда євро, що на 2,6 мільярда євро більше, ніж у 2016 році, коли цей показник сягнув 11,8 мільярда євро [8].

Це свідчить про те, що ДПП стають дедалі популярнішим інструментом для фінансування інфраструктурних та інших проєктів в Європі [8].

Існує декілька причин зростання популярності ДПП: зростання потреб в інвестиціях. У багатьох європейських країнах існує значний дефіцит інвестицій в інфраструктуру. ДПП можуть допомогти залучити приватний капітал для фінансування цих проєктів; уряди багатьох країн стикаються з бюджетними обмеженнями, що робить їм складно самотійно фінансувати всі необхідні проєкти. ДПП можуть допомогти зменшити тягар на державні бюджети; приватний сектор може отримати вигоду від участі в ДПП, завдяки отриманню доступу до нових ринків, можливості отримувати прибуток від проєктів та можливості використовувати свої знання та досвід в управлінні проєктами [7].

Зростання популярності ДПП в Європі ймовірно продовжиться в найближчі роки. Це може призвести до значного збільшення інвестицій в інфраструктуру та інші проєкти, що може мати позитивний вплив на економіку

Європи [9, с. 43]. Інтерес до ДПП в Україні на державному рівні значно зріс останнім часом. Це підтверджується прийняттям Закону України «Про державно-приватне партнерство» № 2404–VI у 2010 році [9]. Цей закон визначив правові засади для співпраці між державним та приватним секторами в рамках проєктів ДПП. Незважаючи на прийняття цього закону, розвиток ДПП в Україні все ще перебуває на ранній стадії. Існує низка факторів, які уповільнюють цей процес, зокрема, недостатній розвиток нормативно-правової бази може призводити до невизначеності та ризиків для потенційних інвесторів; відсутність чіткої стратегії розвитку ДПП, яка б визначала пріоритетні напрямки для використання цієї моделі співпраці та встановлювала б чіткі цілі та завдання. Багато потенційних учасників проєктів ДПП, як у державному, так і в приватному секторі, не мають достатнього розуміння цієї моделі співпраці та її переваг [10, с. 888]. Попри зацікавленість з боку різних учасників, в Україні ще не накопичено достатнього досвіду реалізації успішних проєктів ДПП, що може стримувати потенційних інвесторів. Крім того, корупція може стати серйозною перешкодою для розвитку ДПП, адже вона може призводити до неефективного використання коштів та непрозорого прийняття рішень [11, с. 338].

Хоча Кодекс цивільного захисту України (далі – Кодекс) не містить прямої згадки про державно-приватне партнерство (ДПП) у цій сфері, можна знайти певні положення, які опосередковано свідчать про можливість та доцільність його застосування. Зокрема, стаття 8, пункт 3 Кодексу визначає основні завдання єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДЗЦЗ), серед яких знаходиться взаємодія з власниками потенційно небезпечних об'єктів. Пункти 4-6, 8 цієї ж статті описують формат цієї взаємодії, який передбачає узгодження заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям (НС) та ліквідації їх наслідків; співпрацю з органами ДСНС під час проведення навчань та тренувань; обмін інформацією про ризики та загрози НС.

Стаття 20, пункт 1 Кодексу визначає 25 завдань і обов'язків суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. Пункт 18 цього переліку окреслює створення та використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації

наслідків НС. Це свідчить про те, що держава заохочує приватний сектор до самостійного формування резервів для реагування на НС, що може стати основою для ДПП у цій сфері.

Стаття 32, пункт 8 Кодексу покладає на суб'єктів господарювання обов'язок утримувати за рахунок власних коштів захисні споруди цивільного захисту. Це може розглядатися як форма інвестицій приватного сектору в безпеку, що також відповідає принципам ДПП. Спільне фінансування та будівництво об'єктів цивільного захисту: держава та приватні компанії можуть об'єднувати кошти для будівництва нових або модернізації існуючих бомбосховищ, укриттів та інших захисних споруд. Створення та навчання аварійно-рятувальних формувань: приватні компанії можуть брати участь у створенні та навчанні недержавних аварійно-рятувальних формувань, які можуть співпрацювати з органами ДСНС під час НС.

Незважаючи на значні виклики, ДПП має значний потенціал для розвитку української економіки, завдяки ДПП можна залучити приватні інвестиції до модернізації інфраструктури, підвищення якості послуг та створення нових робочих місць. Закон України «Про державно-приватне партнерство» № 2404–VI [5] передбачає можливість укладання договорів ДПП не лише державою, але й органами місцевого самоврядування та/або територіальними громадами. Це робить ДПП більш гнучким інструментом, який може використовуватися для реалізації проєктів на різних рівнях влади. Згідно з цим Законом, органи місцевого самоврядування та територіальні громади мають право самостійно визначати перелік об'єктів комунальної власності, щодо яких доцільно використовувати можливі форми партнерства з приватним партнером; визначати умови проведення конкурсів для відбору приватного партнера; укладати договори ДПП з приватними партнерами; здійснювати контроль за виконанням договорів ДПП. Це дає органам місцевого самоврядування та територіальним громадам значну свободу дій у реалізації проєктів ДПП. Вони можуть обирати ті проєкти, які відповідають їхнім потребам та пріоритетам, та самостійно визначати умови співпраці з приватними партнерами. Однак важливо зазначити,

що органи місцевого самоврядування та територіальні громади повинні діяти в рамках чинного законодавства, дотримуватися принципів публічності, прозорості та конкуренції при проведенні конкурсів для відбору приватного партнера. Важливо також, щоб органи місцевого самоврядування та територіальні громади мали достатню кваліфікацію та досвід для реалізації проєктів ДПП [13, с. 35]. Це включає знання законодавства про ДПП, розуміння принципів фінансування та управління проєктами, а також навички ведення переговорів з приватними партнерами. За умови дотримання цих умов, можливість укладання договорів ДПП органами місцевого самоврядування та територіальними громадами може стати потужним інструментом для розвитку регіонів та покращення життя людей. Ще один важливий момент державно-приватного партнерства: відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» [5], передача об'єктів державної або комунальної власності приватному партнеру для виконання договору ДПП не передбачає перехід права власності на ці об'єкти до приватного партнера. Це означає, що держава або громада залишаються власниками цих об'єктів протягом усього строку дії договору ДПП. Майно, яке створюється приватним партнером за договором ДПП, належить до державної або комунальної власності [13, с. 433]. Це означає, що після завершення проєкту ДПП це майно перейде у власність держави або громади. Такий підхід має низку переваг, забезпечує збереження контролю держави або громади над стратегічно важливими об'єктами; знижує ризики для приватного партнера, адже він не стає власником об'єктів ДПП; стимулює приватного партнера до ефективного управління об'єктами ДПП, адже він несе відповідальність за їх стан протягом дії договору. Однак цей підхід також має і свої недоліки, зокрема, потребує більш жорсткого контролю з боку держави або громади за діяльністю приватного партнера. Попри велику кількість переваг державно-приватного партнерства варто зазначити, що цей процес не є панацеєю. Згідно з даними центральних та місцевих органів виконавчої влади України станом на 01.01.2024 р. в рамках державно-приватного партнерства (ДПП) було укладено 198 договорів. З них 22 договори (10 концесійних, 6

договорів про спільну діяльність та 6 інших) реалізуються; 166 договорів не реалізуються: 115 не виконуються; 51 розірвано або закінчився термін дії; 10 договорів призупинено у зв'язку збройною агресією росії. На підставі викладеного, варто виділити низку переваг (таблиця 1), які здатні стимулювати економічне зростання.

Таблиця 1. Переваги ДПП у стимулюванні економічного зростання

Переваги	Пояснення
ДПП може мобілізувати значні ресурси з як державного, так і приватного секторів для інвестування в проєкти, які стимулюють економічне зростання.	Уряд і приватний сектор співпрацюють у будівництві нового аеропорту.
Приватний сектор часто може впроваджувати більш ефективні методи управління та технології, що призводить до зниження витрат та підвищення якості послуг.	Приватна компанія керує державною лікарнею, що призводить до скорочення часу очікування та покращення догляду за пацієнтами.
Приватний сектор має стимул до впровадження нових технологій та розробки нових продуктів і послуг, що може призвести до економічного зростання.	Приватна компанія розробляє нову вакцину, яка рятує життя і покращує здоров'я населення.
ДПП може допомогти зменшити тягар для державного бюджету, оскільки приватний сектор несе певні витрати, пов'язані з проєктами.	Уряд укладає контракт з приватною компанією на будівництво та експлуатацію нової дороги.
ДПП може дати державі доступ до нових ринків і технологій, що може призвести до нових можливостей для економічного зростання.	Уряд співпрацює з приватною компанією для будівництва нового заводу, який експортує продукцію на нові ринки.

Джерело: складено авторами [1-12]

Приватний сектор часто може керувати проєктами та надавати послуги більш ефективно, ніж уряд. Це може призвести до зниження витрат, кращої якості та більш швидкого завершення проєктів. ДПП може сприяти передачі ноу-хау та технологій з приватного сектору в державний сектор. Це може призвести

до підвищення якості державних послуг та більш інноваційного підходу до вирішення проблем. Правильний розподіл повноважень може допомогти розподілити ризики, пов'язані з проєктами, між урядом та приватним сектором. Це може зробити проєкти більш привабливими для інвесторів і знизити фінансовий тягар для урядів [8].

Державно-приватне партнерство (ДПП) відіграє дедалі важливішу роль як на рівні окремих країн ЄС, так і на рівні самого Євросоюзу [2]. Цьому сприяє низка факторів, зокрема зростаюча складність технічних систем, які стають дедалі складнішими, що робить їх більш вразливими до відмов. Це може мати серйозні наслідки, як-от економічні збитки, шкода довкіллю та навіть загроза життю людей; обмеженість ресурсів держави, за для самостійного забезпечити стійкості та безпеки для критично важливих інфраструктурних об'єктів.

У 2014 році Європейською комісією опубліковано повідомлення, в якому зазначено, що існує необхідність створення загальноєвропейського механізму ДПП для підвищення стійкості до відмов складних технічних систем. Цей механізм має слугувати платформою, де країни-члени ЄС, а також приватні компанії та науково-дослідні інститути зможуть ділитися інформацією про кращі практики, регулювання та стандарти в галузі забезпечення безпеки та стійкості; спільно будуть визначені пріоритетні напрямки державної політики в цій сфері, а також цілі та критерії їх оцінки; розроблені базові вимоги до систем забезпечення технологічної безпеки та відмовостійкості, які будуть застосовуватися в усьому ЄС, сприяти інноваціям [11].

Висновок. Державно-приватне партнерство (ДПП) може стати потужним інструментом для стимулювання економічного розвитку. Співпраця між державою та приватним сектором може призвести до збільшення інвестицій, підвищення ефективності; впровадження інновацій; створення робочих місць; реалізація проєктів ДПП може призвести до створення нових робочих місць. Держава може втратити контроль над проєктами ДПП, а також нести значні фінансові ризики. Важливо мати чітке законодавство та правила, які регулюють ДПП. Процеси прийняття рішень та фінансування проєктів ДПП повинні бути

прозорими та підзвітними. Держава повинна мати чітке розуміння ризиків, пов'язаних з ДПП, та вживати заходів для їх мінімізації.

Література

1. Єфименко Т.І., Черевиков Є.Л., Павлюк К.В. [та ін.]. Державно-приватне партнерство в системі регулювання економіки: [монографія]; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув, 2012. 372 с.

2 Сімак С. Світовий досвід організації державно-приватного партнерства. *Науково-методичний журнал Чорноморського державного університету ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія «Державне управління»*. 2014. С.88–94

3. Штурба А.Ю. Законодавче забезпечення розвитку державноприватного партнерства в Україні. Антикризове управління економікою України: нові виклики: тези доповідей III міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Київ, Україна, Київ. КНЕУ, 2015 р. с. 338-343.

4. Томич М.І., Пирог О.В. Теоретичні аспекти державно-приватного партнерства у зовнішньоекономічній діяльності. *Економіка і фінанси*. 2016.с. 93-100.

5. Тараш Л.І., Петрова І.П.Інституціональне забезпечення державно-приватного партнерства в Україні: проблеми та напрями розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. с.35-43.

6. Лебеда Т. Державно-приватне партнерство як фактор економічного зростання та проблеми його розвитку в Україні. *Економіст*. 2011. С. 52–58.

7. Правове регулювання державно-приватного партнерства в галузі житлово-комунального господарства України: [монографія] / І.І. Килимник, Т.А. Коляда, А.В. Домбровська [та ін.]. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015.131 с.

8. Jomo KS, Anis Chowdhury, Krishnan Sharma, Daniel Platz, Public-Private Partnerships and the 2030 Agenda for Sustainable Development: Fit for purpose? 2015. URL: http://www.un.org/esa/desa/papers/2016/wp148_2016.pdf.

9. Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI «Про державно-приватне партнерство».URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

10. Public/Private Partnerships: Financing a Common Wealth. Wash., 1985. P. 67.

11. Gerrard M.B. What are public-private partnerships, and how do they differ from privatizations? *Finance & Development*. 2011. Vol. 38.

12. Protecting Europe from large scale cyber-attacks and disruptions: enhancing preparedness, security and resilience (COM/2009/149). URL: <http://eur-lex.europa.eu/>

13. Бойко О. Державно-приватне партнерство: світовий досвід та перспективи реалізації в Україні. *Юридична газета*. №2. 2013. с. 42–43.

References:

1. Yefimenko, T.I., Cherevykov E.L. and Pavlyuk K.V.(2012), *Derzhavno-pryvatne partnerstvo v systemi rehuliuvannia ekonomiky* [Public-private partnership in the system of economic regulation], NAS of Ukraine, Institute of Economics. and predicted, Kyiv, Ukraine.

2 Simak, S.(2014), “ World experience of public-private partnership organization ”, Scientific and methodological journal of the Black Sea State University named after Peter Mohyla of the "Kyiv-Mohyla Academy" complex. "Public administration" series, pp.88–94

3. Shturba, A.Yu., (2015), “ Legislative support for the development of public-private partnership in Ukraine ”, *Antykryzove upravlinnia ekonomikoiu Ukrainy: novi vyklyky: tezy dopovidej III mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii* [Anti-crisis management of the economy of Ukraine: new challenges: abstracts of reports of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference], Kyiv, Ukraine, pp. 338-343.

4. Tomych, M.I. and Pyrog, O.V., (2016), “ Theoretical aspects of public-private partnership in foreign economic activity ”, *Economy and finance*, pp. 93-100.

5. Tarash, L.I. and Petrova, I.P. (2016), “Institutional support of public-private partnership in Ukraine: problems and directions of development”, *Economic Herald of Donbass*.. pp. 35-43.
6. Lebeda, T. (2011), “ Public-private partnership as a factor of economic growth and problems of its development in Ukraine ”, *Economist*, pp. 52–58.
7. Kylimnyk, I.I. Kolyada, T.A. and Dombrovska, A.V. (2015), *Pravove rehuliuвання derzhavno-pryvatnoho partnerstva v haluzi zhytlovo-komunal'noho hospodarstva Ukrainy* [Legal regulation of public-private partnership in the field of housing and communal services of Ukraine], Kharkiv. national city university farm named after O. M. Beketov, Kharkiv, Ukraine.
8. Jomo, KS, Chowdhury, A. Sharma, K. and Platz, D. (2015), “ Public-Private Partnerships and the 2030 Agenda for Sustainable Development: Fit for purpose? ”, available at: http://www.un.org/esa/desa/papers/2016/wp148_2016.pdf (Accessed 05 May 2024).
9. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine “On public-private partnership”, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (Accessed 05 May 2024).
10. Weiss, B. (1985), *Public/Private Partnerships: Financing a Common Wealth*, Wash., USA.
11. Gerrard, MB. (2011), “ What are public-private partnerships, and how do they differ from privatizations?”, *Finance & Development*, Vol. 38.
- 12.. European Union (2009), “Protecting Europe from large-scale cyber-attacks and disruptions: enhancing preparedness, security and resilience (COM/2009/149)”, available at <http://eur-lex.europa.eu/>: (Accessed 05 May 2024).
13. Boyko, O. (2013), “ Public-private partnership: global experience and prospects for implementation in Ukraine ”, *Legal newspaper*, vol. 2, pp. 42–43.

Стаття надійшла до редакції 14.05.2024 р.